

Zarządzenie Nr 8 / 2017

Dyrektora Przedszkola Publicznego Nr 7 w Czeladzi

im. Bajkowej Przygody

z dnia 30 czerwca 2017 r.

**w sprawie: Polityki zarządzania ryzykiem w Przedszkolu Publicznym Nr 7
w Czeladzi**

Na podstawie art.33 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U.2016, poz.446), art.69 ust.1 pkt 2 i pkt 3, w związku z art.68 ust.2 pkt 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz.885 z późn. zm.) oraz § 8 Zarządzenia Burmistrza Miasta Czeladź Nr 25/2016 z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Czeladź

zarządzam, co następuje :

Postanowienia ogólne

§ 1.

Zarządzenie określa zakres, zasady i sposób funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem w Przedszkolu Publicznym nr 7 w Czeladzi im. Bajkowej Przygody sprzyjający realizacji celów, efektywniejszemu wykorzystaniu zasobów i lepszemu reagowaniu na sytuacje nieprzewidziane.

§ 2.

Celem systemu zarządzania ryzykiem jest zapewnienie mechanizmów służących osiągnięciu wyznaczonych celów, a także poprawy jakości oraz efektywności zarządzania, wyeliminowaniu zakłóceń w osiągnięciu celów i realizacji zadań zarówno bieżących jak i inwestycyjnych.

§ 3.

Celem polityki zarządzania ryzykiem jest ograniczenie do minimum skutków ryzyk występujących w trakcie realizacji przyjętych na dany rok celów i zadań poprzez

ujęcie w ramy formalnego procesu identyfikacji obszarów ryzyka, oszacowania ryzyka, ustalenia poziomu istotności, określenia możliwej reakcji na ryzyko i działań minimalizujących skutki ryzyk.

§ 4.

Terminologia :

Cel - zamierzony rezultat działalności, który ma być osiągnięty w określonym czasie.

Miernik - dla każdego celu/zadania należy określić przynajmniej jeden miernik pozwalający na stwierdzenie czy cel został osiągnięty.

Planowany poziom miernika - wyrażony ilościowo poziom miernika, który planuje się osiągnąć na koniec okresu sprawozdawczego.

Ryzyko - możliwość zaistnienia zdarzenia, które będzie miało wpływ na realizację założonych celów (definicja wg Międzynarodowych Standardów Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego)

Zarządzanie ryzykiem - proces systematycznej identyfikacji, analizy, oceny i postępowania z ryzykiem.

Właściciel celu/zadania/ryzyka - osoba odpowiedzialna za wykonanie danego celu, zadania i za administrowanie konkretnym ryzykiem zidentyfikowanym w obszarze działania przedszkola.

Mechanizm kontroli - rozwiązania organizacyjne, techniczne lub prawno-finansowe służące do ograniczenia poziomu ryzyka.

Analiza ryzyka - czynności podejmowane w celu zrozumienia charakteru zidentyfikowanego ryzyka, proces w którym identyfikuje się ryzyko i ocenia możliwość jego wystąpienia.

Czynniki ryzyka - okoliczności (prawne, faktyczne) zdarzenia, działanie lub zaniechanie, które mogą spowodować wystąpienie ryzyka lub jego zwiększenie bądź zmniejszenie.

Hierarchizacja ryzyka - uporządkowanie ryzyk wg kryterium ich znaczenia dla osiągnięcia założonych celów.

Monitorowanie ryzyka - obserwowanie ryzyk pod kątem zmiany siły ich oddziaływania i prawdopodobieństwa ich wystąpienia.

Rejestr ryzyka – zestawienie w formie papierowej wszystkich zidentyfikowanych ryzyk w przedszkolu.

Wyznaczanie celów

§ 5.

Najistotniejszym elementem kontroli zarządczej jest system wyznaczania celów i zadań oraz monitoring ich realizacji.

§ 6.

W celu efektywnego i skutecznego realizowania celów i zadań Przedszkola ustanowiono jego Misję.

§ 7.

Misją Przedszkola Publicznego Nr 7 w Czeladzi im. Bajkowej Przygody jest „

- Uczymy tolerancji, wzajemnej akceptacji, gotowości niesienia pomocy innym, poszanowania godności osobistej i drugiego człowieka.
- Zapewniamy poczucie bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego.
- Promujemy szeroko pojęte zdrowie.
- Wspieramy indywidualny rozwój osobowości każdego dziecka oraz budujemy pozytywny obraz własnej osoby.

§ 8.

W terminie **do 30 listopada każdego roku** Dyrektor Przedszkola dokonuje wyboru celów i zadań do realizacji na następny rok, które stanowić będą obszar do identyfikacji ryzyka wraz z określeniem mierników, opisu ryzyka, skutków i prawdopodobieństwa wystąpienia, a także wskazania właściciela ryzyka i reakcji na ryzyko i przekazuje Burmistrzowi Miasta, zaakceptowany przez swoich bezpośrednich przełożonych Rejestr ryzyk, za pośrednictwem kancelarii UM.

§ 9.

Do przekazywania informacji o głównych celach i zadaniach Przedszkola Publicznego Nr 7 w Czeladzi im. Bajkowej Przygody, po weryfikacji o której mowa w § 8, służy „**Rejestr ryzyk**”, którego wzór stanowi **Załącznik Nr 1** do aktualnie obowiązującego Zarządzenia Burmistrza Miasta Czeladź.

§ 10.

Przy określaniu celów i zadań bierze się pod uwagę:

1. zadania własne i zlecone,
2. zadania wykonywane na podstawie porozumień,
3. zadania ujęte w Statucie, Regulaminie Organizacyjnym,
4. projekt budżetu na dany rok i WPF,
5. strategię rozwojową, plany, programy uchwalone przez Radę Miejską,
6. Misję,
7. wytyczne Kierownictwa UM.

§ 11

Wybrane cele i zadania powinny być określone w perspektywie co najmniej rocznej i spełniać następujące warunki, być:

1. konkretne – sformułowane w zwięzły sposób, jednoznaczny, precyzyjnie określający cel, który zamierzamy osiągnąć,
2. mierzalne – oparte na liczbach – ilość, jakość, koszt, czas,
3. osiągalne – oparte na obiektywnej ocenie możliwości oraz akceptowalne przez zainteresowane strony,
4. realistyczne – możliwe do zrealizowania w oparciu o dostępne zasoby,
5. określone w czasie – precyzyjnie określające terminy wykonania.

§12.

Dla celów planistycznych cele dzielimy na:

1. strategiczne - ogólne, istotne dla funkcjonowania Jednostki i Miasta, wynikają z Misji, wizji, posiadanych strategii i innych dokumentów o podobnym charakterze, mają one charakter stały i ogólny, a ich realizacja rozłożona jest w dłuższym okresie czasowym;
2. operacyjne - wynikające z celów strategicznych, związane z realizacją zadań bieżących, dotyczące konkretnych projektów, zadań.

§ 13.

Cele realizowane są poprzez zadania, które są uszczegółowieniem celu. W zależności od stopnia złożoności celu jeden cel może być realizowany przez 2,3 czy 5 zadań.

§ 14.

Wszystkim wyznaczonym zadaniom Dyrektor przypisuje mierniki określające ich docelową wartość, które powinny umożliwić 4 wartościowe, ilościowe lub opisowe określenie docelowego poziomu efektów z poniesionych nakładów.

§ 15.

Role właścicieli ryzyka w ustala Dyrektor.

Dla celów strategicznych przekazywanych w Rejestrze ryzyk do UM właścicielem ryzyka jest Dyrektor.

§ 16.

Do jednego zadania zaleca się identyfikowanie co najwyżej pięciu ryzyk.

§ 17.

Dyrektor jednostki prowadzi cząstkowy „Rejestr ryzyk” obejmujący cele i zadania na dany rok oraz stale monitoruje ich realizację i dokonuje ich aktualizacji.

Identyfikacja ryzyka

§ 18.

W terminie, o którym mowa w § 8 każdego roku Dyrektor dokonuje identyfikacji ryzyka w odniesieniu do celów wybranych do realizacji w danym roku. W identyfikację ryzyk powinny być zaangażowane osoby, które później będą odpowiedzialne za realizację zadań związanych z tymi ryzykami.

§ 19.

W przypadku zmiany celów np. z powodu zmiany uchwały budżetowej bądź w przypadku istotnej zmiany warunków, w których funkcjonuje właściciel ryzyka dokonuje się oceny zasadności ponownej identyfikacji ryzyka z wykorzystaniem

wyników monitorowania ryzyka, uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, zmian prawnych, wyników audytów i kontroli zewnętrznych.

Okresowy przegląd zidentyfikowanych ryzyk

§ 20.

W terminie **do 31 lipca każdego roku** Dyrektor zapewnia przeprowadzenie półrocznej, wg stanu na dzień 30 czerwca, aktualizacji ryzyk zidentyfikowanych w odniesieniu do celów wybranych do realizacji w danym roku. Wynik tej aktualizacji przekazuje do Wydziału Zamówień Publicznych i Kontroli Wewnętrznej w sposób określony w § 8 niniejszego Zarządzenia.

§ 21.

W ramach półrocznej aktualizacji Rejestru ryzyk należy uzupełnić Rejestr uwzględniając wprowadzone zmiany w uchwale budżetowej i WPF, bądź inne zmiany prawne, wytyczne Kierownictwa UM, uwzględnić zadania, które podjęto w półroczu, a nie były w pierwotnej wersji Rejestru, ewentualnie wykreślić cele i zadania, które ze względu na uwarunkowania finansowe bądź prawne przesunięto na dogodniejszy termin, ustalić czy wystąpiły nowe ryzyka nierozpoznane uprzednio, nowe źródła ryzyk, uwzględnić wyniki kontroli wewnętrznych i zewnętrznych w I półroczu.

§ 22.

Proces identyfikowania i monitorowania ryzyka ma charakter ciągły i winien być wykonywany na każdym szczeblu zarządzania w ramach sprawowania kontroli zarządczej.

Ocena ryzyka

§ 23.

Ocenę ryzyka, pod względem jego znaczenia dla osiągnięcia założonych celów, przeprowadza właściciel ryzyka w ramach procesu identyfikacji ryzyka.

§ 24.

Każde ryzyko oceniane jest jako iloczyn siły oddziaływania (S) i prawdopodobieństwa jego wystąpienia (P). Wyniki ujmowane są w „Rejestrze ryzyka” w kolumnie nr 8 Poziom (istotność) ryzyka.

§ 25.

Dyrektor Przedszkola stosuje jednolitą skalę oceny prawdopodobieństw i skutków ryzyka obowiązującą w Gminie.

§ 26.

Ocena siły oddziaływania (skutków ryzyka) polega na przypisaniu każdemu z ryzyk punktacji, wynikającej z poniższej tabeli oddziaływania ryzyka :

Punktacja Opis:

1 - oznacza oddziaływanie niskie (*zdarzenie objęte ryzykiem powoduje krótkotrwałe zakłócenia lub opóźnienie w wykonywaniu zadań, nieznaczną stratę finansową*)

2 - oznacza oddziaływanie małe (*niewielkie zakłócenie lub opóźnienie w wykonywaniu zadań, niewielka strata finansowa*)

3 - oznacza oddziaływanie średnie (*zdarzenie objęte ryzykiem powoduje znaczącą stratę posiadanych zasobów, ma negatywny wpływ na efektywność działania*)

4 - oznacza oddziaływanie wysokie (*brak realizacji kluczowego zadania, poważna strata finansowa*)

5 - oznacza oddziaływanie bardzo wysokie (*brak realizacji kluczowych zadań, poważny uszczerbek w jakości wykonywanych zadań, poważna strata finansowa, długotrwały proces przywracania stanu poprzedniego*)

§ 27.

Ocena prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka polega na przypisaniu każdemu z ryzyk punktacji od 1 do 5 wg poniższej tabeli prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka:

Punktacja Opis % prawdopodobieństwa, że ryzyko wystąpi w nadchodzącym roku:

1 - oznacza prawdopodobieństwo niskie (*istnieją uzasadnione powody by sądzić, że zdarzenie*

objęte ryzykiem nie zdarzy się w ciągu roku) 0-20 %

2 - oznacza prawdopodobieństwo małe (*istnieją uzasadnione powody by sądzić, że zdarzenie*

objęte ryzykiem zdarzy się raz w ciągu roku) 21 - 40 %

3 - oznacza prawdopodobieństwo średnie (*istnieją uzasadnione powody by sądzić, że zdarzenie*

objęte ryzykiem zdarzy się w ciągu roku) 41 – 60 %

4 - oznacza prawdopodobieństwo wysokie (istnieją uzasadnione powody by sądzić, że zdarzenie objęte ryzykiem zdarzy się kilkakrotnie w ciągu roku) 61 – 80 %

5 - oznacza prawdopodobieństwo bardzo wysokie (istnieją uzasadnione powody by sądzić, że zdarzenie objęte ryzykiem zdarzy się wielokrotnie w ciągu roku) 81 – 100 %.

§ 28.

Na podstawie przeprowadzonej oceny należy dokonać hierarchizacji ryzyk, umieszczając je w „Rejestrze ryzyk” przy każdym zadaniu w kolejności od najwyższego do najniższego.

Ustalenie poziomu ryzyka

§ 29.

Wyniki analizy ryzyka przedstawia się przy pomocy **Tabeli punktowej oceny ryzyka** stanowiącej **Załącznik Nr 3** do aktualnie obowiązującego Zarządzenia Burmistrza Miasta Czeladź, która określa niski, średni i wysoki poziom ryzyka przypisując dla każdego z nich odpowiednią kolorystykę:

1. poziom niski – kolor żółty, najniższe zagrożenie, wymaga stałego monitorowania akceptowalny poziom ryzyka, zaplanowanie i wdrożenie działań zaradczych zależy od decyzji właściciela ryzyka,
2. poziom średni – kolor zielony, akceptowalny poziom ryzyka, wymaga stałego monitorowania poziomu ryzyka oraz zaplanowania działań zaradczych do ewentualnego wdrożenia,
3. poziom wysoki – kolor czerwony, nieakceptowany poziom ryzyka, właściciel ryzyka zobowiązany jest do podjęcia działań w celu sprowadzenia ryzyka do poziomu akceptowalnego w terminie uzgodnionym z bezpośrednim przełożonym bądź podjęcia decyzji o wycofaniu się.

Reakcja na ryzyko

§ 30.

W Przedszkolu Publicznym Nr 7 w Czeladzi przyjmuje się następujące możliwe sposoby postępowania z ryzykiem, które wskazuje właściciel ryzyka:

1. tolerowanie - jego poziom nie jest duży i nie ma większego wpływu na wykonywanie zadań, brak możliwości podjęcia działań ograniczających poziom danego ryzyka, nie podejmuje się działań zaradczych, akceptacja ryzyka,
2. dzielenie się, transfer ryzyka – częściowe lub całkowite przeniesienie ryzyka na inny podmiot, przekazanie innej stronie, innemu podmiotowi,
3. wycofanie się – unikanie ryzyka, odejście od działań, które wiążą się z ryzykiem,
4. działanie - ograniczanie, minimalizacja ryzyka, podjęcie działań zaradczych mających na celu ograniczenie prawdopodobieństwa i efektu wystąpienia danego zdarzenia lub skutków wystąpienia ryzyka lub obu jednocześnie.

Raport roczny z zarządzania ryzykiem

§ 31.

W ramach monitorowania realizacji celów w terminie **do 31 stycznia każdego roku** Dyrektor przekazuje Burmistrzowi Miasta w sposób określony w § 8, po uzyskaniu wcześniejszej akceptacji swojego bezpośredniego przełożonego, „**Raport roczny z zarządzania ryzykiem**” za poprzedni rok , którego wzór stanowi **Załącznik Nr 2** do aktualnie obowiązującego Zarządzenia Burmistrza Miasta Czeladź.

W raporcie należy przekazać również informacje o ryzykach, które wystąpiły, a nie były zidentyfikowane.

Postanowienia końcowe

§ 32.

Wszyscy pracownicy Przedszkola Publicznego Nr 7 w Czeladzi im. Bajkowej Przygody są zobowiązani do zapoznania się z niniejszym zarządzeniem i przestrzegania wprowadzonych zasad i określonej procedury.

§ 33.

Każdy pracownik ma obowiązek informowania Dyrektora przełożonego o wszelkich zdarzeniach, niekorzystnych zjawiskach, które mogą negatywnie wpłynąć na wizerunek Przedszkola Publicznego Nr 7 w Czeladzi im. Bajkowej Przygody i doprowadzić do ujemnych skutków oraz zakłócić realizację celów i zadań Przedszkola bądź jednostki organizacyjnej.

§ 34.

W przypadku istotnego zagrożenia dotyczącego realizacji celu wybranego na dany rok, osoba odpowiedzialna – właściciel celu i ryzyka - zobowiązana jest do powiadomienia bezpośredniego przełożonego oraz do wnoszenia uwag/proponowanych zmian dotyczących systemu zarządzania ryzykiem.

§ 35.

Za prawidłowe funkcjonowanie kontroli zarządczej na poziomie przedszkola odpowiada jego Dyrektor.

§ 36.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.